Xavier Farré - Grupa prevoditelja

Vidljiv iz daljine. Nedodirljiv izbliza

Radionica prevođenja poezije na Pašmanu

Kutija za cipele

Na dnu kovčega, kutija za cipele.

Puna papira, uspomena što čine patinu
stvarnosti koje više nema, stjerane u kut.
Poput predmeta koje skupljaš dok putuješ,
da sačuvaš mutnu sliku, poput fotografija
koje ne stanu u ekran, nijedan ih program
ne može pročitati, dešifrirati, depikselirati.
Šire se nakon obavijesti o dekodiranju.
Samo boje, poput vode što se izlila iz vrča
koji više ne može napojiti nijedan cvijet.
Kutije za cipele naše su utočište

kada se vraćamo s puta. Otvara se
u sve većim razmacima, na granicama
koje više ne razaznajem ni na kojoj karti.
U kutiju spremam zemlje, gradove, šetnju
uz bilo koju rijeku, u mjesto Nikamo.
Spremam sama sebe, u svoje predmete.
Kada je netko otvori, nakon mnogo godina,
naći će samo pohabane, istrošene potplate,
zamršene vezice, napukao jezik.
(Punt rere punt, 2014.)

eISSN 1847-7755; doi: 10.15291/sic/2.9.lt.1

10

Tragom jednog eseja Drage Jančara

I plava površina, rastrta poput plahti

koje ne stanu na sušilo, oslonac
i pomoć za dugotrajne suše,
htjela je ući u povijest.
Premalo je biti tek geografska pojava,
razonoda pri crtanju karata, mjerenju
protoka i pronicanju pograničnih staza.
Plava površina ovdje je i smrt i život.
Skočiti i naći se na drugoj strani,

voda što nagriza željeznu zavjesu,
hrani se metalom. Samo nenadana magla
staje na put hrđi. No zato duboko proniču
meci. A tako i tijela. Nekoliko metara
koje prelazi tek mašta što počiva na dnu
rijeke. Stvar meteorologije. Izabrati
pravi čas u vremenu što se mijenja.
(La disfressa dels arbres, 2008.)

Marko Polo

Neizvjesno je čak i mjesto rođenja.

Zar bi moglo biti drukčije.
Gotovo je sigurno da je odrastao na otoku,
samo je zato mogao neprestano tragati,

zalaziti sve dublje i dublje u unutrašnjost,
poput komada željeza što ga privlači
magnet. Zaodjenuti svoj jezik
znakovima egzotičnim poput ideograma.
Ne zastati ni pred kojom granicom
(jesu li bile otpornije od valova
koje je tako dobro znao?) Druge jeke
bile su mu poput meke kore badema
usred ljeta. Nije odrastao na otoku.
Otok je narastao u njemu. I tako mu izbrisao
porijeklo. Više se nikamo nije trebao vratiti.
Bio je sam svoje porijeklo. Bio je svoj cilj.
Alfa i omega putovanja. Počinak.
Pomutnja sjećanja, zgrnutih
u aritmetičkom umnažanju
papira. Konačno otkriće:
Biti bez porijekla najbolji je pečat,
taj vosak ne može otopiti
ni vatra. Živjeti samo u imenu.
Trajati u povijesti samo s imenom.
Lijepim poput ideograma. Punim egzotične jeke.
Bez ijedne granice. Bez ikakva porijekla.
(Inventari de fronteres, 2006.)

Putovanja. Otoci

III

Imali smo sreće, ušli smo u agenciju

i već dobili smještaj. Stan koji je imao

obitelj. I sobu gdje smo mogli leći.
Mjesto nas je iznenadilo, dalo nam je
više no što je obećavalo. I sudar
sa svime što smo zamišljali. Predmet
se nikada ne ostvaruje. Zbilja
vara privid ili obratno. Jedan svijet,
slavenski, koji nema veze s iskustvom.
Nema više studeni, ni vojske zgrada
što se nižu u beskrajnim blokovima.
Nema više cementa, vidi se kamen.
Promijenio se vijek, promijenio se prizor.
Zar je i ovo slavensko? Da, jezik
je tek sredstvo. Nema nikakve veze
s krajolikom, ni s podnebljem.
Znamo to, a ipak, iznenađeni smo.
Ponijela nas je mistifikacija,
i u našim mislima ostat će tako.
Tek jedna iznimka. I tragovi
granata na zidovima. Naravno,
ta patnja. I pronašli smo vezu.
(Punt rere punt, 2014.)

Hladna živa

Otkrivam svoje granice u spuštanju

žive. Jedne bi joj noći moglo ponestati
brojeva, iako hodaš a pred tobom se kuće
množe aritmetičkom progresijom. Samo
moram pred njih staviti crticu, kao u dijalogu,
u brojevnoj premetaljci. No nikad ne pogađam

točnu definiciju. To samo tijelo, u plamenu
krajnjeg napora, iznenađeno staje
od ukočenosti. A misli su oblačići
iz stripa, puni leda. Kad uđem u kafić,
otopit će se. I kao u tinti kojom pišeš
u svoj notes jednoga kišnog dana,
vidjet ćeš kružne ulice čudnih imena,
površno viđene gradove i druge gradove
koje si prešao uzduž i poprijeko, poput tijela
što sada leži uza te, i mjesta ga ne diraju.
Ponovno stečeni krajolici, nesmiljene rijeke,
mostovi stariji čak i od povijesti same.
Sve je bilo u onim komadićima leda,
u stupnjevima ž?ve, brojkama i crtama.
I tek kad se otope, vraćaju te na granice.
Ne moraju se utjeloviti, samo rastjeloviti.
Rađam se na tom sutoku jezika,
gradova, rijeka, ulica, granica.
(Punt rere punt, 2014.)

Povratak

Kada će konačno povratak? Kada će jezik

postati maćeha kojoj ne trebaš poklanjati
pažnju? Sred parkova i vrtova, skršenih
redova sjećanja, šetam stranim gradovima,
željama što su zagađene strahovima.
Izgon se postiže u sebi. Postati odsutan

gdjegod da jesi, poput zimske magle.
Vidljiv iz daljine. Nedodirljiv izbliza.

Potraga na drugim mjestima je obmana.
Poput školarca, istražujem zemlje na karti.
(La disfressa dels arbres, 2008.)

A la Ciutat

E com un sabor a coisa morta

A cidade dos outros

Bate a nossa porta

Sophia de Mello Breyner Andresen

To nije njegov grad, nije njegov dom,

ali ključ ulazi u bravu, tijela
se uparuju. Razlike nestaju.
Neki film koji je pakao.
Ljudska komedija apsurda.
Zamislimo sad kuhinju, frižider,

sve isto, ista marka (nema druge),
police s namirnicama.
Ukiseljeno mlijeko, plijesan
pobjednički zaposjeda zidove.
Dvoje djece, isto. Žena na postelji,

leži, čeka ga. Isti promukao glas,
a drukčije crte lica. Zalutati
putem, samo koraka, dovoljno je
za gorak okus pri svakom gutljaju.
(Neobjavljena)

I – Years had been – from Home

Emily Dickinson

Godine su prošle daleko od kuće, koža

im ne zna broja, prsti su slijedili prašinu
na drugim stvarima, drugim vratima. Crteži
su vodili do ovih tu vrata, do početka.
A sada, pred njima, moja ruka trne,

koči se pred izmišljenim sjećanjima,
što množe se put nepostojećih soba.
Pokrivenim ko pod gustim slojem snijega.
Strepim što je iza vrata, otvorit ih neće

nitko neznan, jer već sam ga stvorio. Sve crte,
kretnje, već sam izradio. Sve to je u meni.
U kutiji prepunoj zamišljanih godina.
Ne mogu ih otvoriti. Svjetlo se neće provući,

zapaliti one kutke gdje nisam čitao,
nisam pisao, nisam plakao, nisam bio.
Ondje svijetli tek svijeća zapaljena u meni.
Slijedim crteže u prašini, a ovdje

nema im traga. Nestaju mi pod rukom.
Godine su prošle daleko od kuće. Moj povratak
vršci su prstiju na vlažnom drvu lažna sjećanja.
(Punt rere punt, 2014.)

Istra

Područja dobro znaju kako se stiče talog

identiteta. Strpljiva su, čekaju dugo.
Kao ovaj poluotok. Umjesto prepreka
što ograđuju, slojevi slijede jedan drugog.
Svaki se trag ponavlja nekoliko metara
dalje. Mogli bismo ovdje otvoriti sondu.
Što je dublji, talog je sve tvrđi, kao fosil
što nas ne upućuje ni na koje porijeklo
(jadan naivni Darwin). Jedan rez i vidimo
slike što se prožimaju. Naći nam je pismo
da ih odgonetnemo, možda već izumljeno.
Iz zemlje se širi žučljiva gorčina.
S jedne je strane more, a s druge, more.
Ni sva slanost ne može protiv taloga
što se dalje sliježe na poluotoku.
(Inventari de fronteres, 2006.)

Granica, 11

Pogledaj fotografiju. Bijaše jesen.

Pun si lišća, prekriva te
kao da si stablo. Slutiš
da pada. Zbog slike čuješ
šum lišća dok se kotrljaš
padinom. Vrtoglavica
što te primicala odsutnosti tebe.
Nisi znao da je jesen,
da je zima. Samo lišće
bilo je važno. Kad te sveg prekrivalo,
kad je padalo. Sad ga tek vidiš, krhko,
gaziš ga. A od njega dijeli te ponor

koji te siječe, baš poput lista. Čuješ
gdje puše vjetar. I opet taj isti zvuk.
Pogled te vodi samo u ponor slike.
Fotografija. Vrtoglavica kotrljanja.
(Inventari de fronteres, 2006.)

Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License